

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/25/2018
Identifikačné číslo spisu:	8511204766
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8511204766.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ N. F., bývajúceho v Y, 2/ Z. F., bývajúceho v Y, právne zastúpených JUDr. Jurajom Fúzerom, advokátom so sídlom v Košiciach, M. R. Štefánika č. 1256/22, 3/ I. Y., bývajúcej vo D., proti žalovaným 1/ V.V., bývajúcemu vo D., 3/ D. T., bývajúcemu vo D., právne zastúpeným JUDr. Miroslavom Gogom, advokátom so sídlom vo Vranove nad Topľou, Štúrova č. 129, 2a/ I. N., bývajúcemu vo D. (právny nástupca pôvodne žalovanej v II. rade K. N.), 2b/ U. N., bývajúcemu vo D. (právny nástupca pôvodne žalovanej v II. rade K. N.), 5/ D. T., bývajúcemu vo D., 6/ N. T., bývajúcemu vo D., o určenie rozsahu dedičstva s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 5 C 122/2011, o dovolaní žalobcov v I. a II. rade proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. júna 2017 sp. zn. 2 Co 57/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcov v I. a II. rade o d m i e t a .

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. októbra 2015 č. k. 5 C 122/2011-468 zamietol žalobu a vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia sa predmetnou žalobou domáhali, aby súd prvej inštancie určil, že do dedičstva po nebohom N. F. patrí aj 1/2-ca parcely KN 940/1 a parcely KN 941/1, kat. úz. D. vytvorených z parcely KN 940 a KN 941/1 na LV č. XX. Uviedol, že medzi stranami sporu bolo sporné, či ich právny predchodca N. F. bol spoluvlastníkom prejednávanych nehnuteľností, ktoré mal nadobudnúť na základe žalobcami uvádzaného konania sp. zn. C 550/54. Konštatoval, že v konaní neboli zadovážené dostatočné informácie o konaní vedenom na bývalom Ľudovom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. C 550/54, na základe ktorého mal právny predchodca žalobcov nadobudnúť spoluvlastníctvo k tým nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom sporu. Výkonaním dokazovaním nebolo takisto zistené ani to, či sa viedlo prípadne iné súdne konanie medzi právnymi predchodcami strán sporu v rozhodnom období, ktoré mohlo byť podkladom pre zmenu zápisu vlastníckych práv v pozemkovej knihe. Žalobcovia v zmysle vyššie uvedeného neunesli dôkazné bremeno vo vzťahu k predmetu konania a

preto bola žaloba zamietnutá. O trovách konania účastníkov súd prvej inštalácie rozhodol postupom podľa § 151 ods. 3 O.s.p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom z 28. júna 2017 sp. zn. 2 Co 57/2016 rozsudok súdu prvej inštalácie ako vecne správny potvrdil. Konštatoval, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvozený správny právny záver. V zmysle uvedeného si preto odvolací súd osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie súdu prvej inštalácie a odkázal naň. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia v I. a II. rade (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP v spojení s ustanovením § 421 písm. a/ CSP. V zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP mali za to, že odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe bez náležitého odôvodnenia. Súd nižších inštalácií podľa ich tvrdenia nevyhodnotil všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a nevysporiadali sa s nimi. Rozhodnutia súdov nižších inštalácií považovali za nepreskúmateľné. Odklon v zmysle § 421 písm. a/ CSP videli v tom, že na základe titulu reálnej delby vstúpili do držby, a teda súdy nerešpektovali ustálenú rozhodovaciu prax a odklon od nej ani v tomto prípade žiadnym spôsobom neodôvodnili. Vzhľadom na uvedené navrhovali, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštalácie a vec vrátil súdu prvej inštalácie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. K dovolaniu podali vyjadrenie iba žalovaní v I. a III. rade, ktorí ho žiadali zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštalácie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené

podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

11. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne: a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania a na subjektívne, t. j. osoba oprávnená podať dovolanie (Ficová a kol.: Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344).

12. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

13. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovoláním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) dovolatelia napádajú rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, teda rozhodnutie vo veci samej.

14. Vzhľadom na uvedené toto dovolanie posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že dovolací dôvod, ktorý dovolatelia uplatnili, treba v celosti posúdiť podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože aj dovoláním namietaný uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP najvyšší súd posúdil v zmysle vyššie uvedeného ako namietanie vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, na základe ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04).

16. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednaní veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

17. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

18. Dovolatelia vo svojom dovolaní namietali nevyhodnotenie všetkých dôkazov súdmi nižších inštancií v ich vzájomnej súvislosti a nevysporiadanie s a s nimi. K tejto námietke dovolateľov najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že uvádzané námietky neboli

dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania), porovnaj judikáty R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

19. V súvislosti s námietkou zmätočnosti, resp. nepreskúmateľnosti rozhodnutí súdov nižších inštancií je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

20. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky p o d R 2/2016, považuje dovolací súd z a plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

21. V danom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. V súvislosti s dovolacou námietkou týkajúcou sa nepreskúmateľnosti treba pripomenúť, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu, v dôsledku čoho ich treba chápať ako celok. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, čoho a z akých dôvodov sa žalobcovia domáhali, čo navrhovali žalovaní, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil a vysvetlil z čoho jednoznačne vyplynulo, že do dedičstva po nebohom N. F. nepatrí 1/2-ca parcely KN 940/1 a parcely KN 941/1, kat. úz. D. vytvorených z parcely KN 940 a KN 941/1 na LV č. XX. Obsah spisu preto nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov.

22. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcov v I. a II. rade podané z dôvodu procesnej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP nie je procesne prípustné, a preto ho najvyšší súd odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

23. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku žalovaných na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 vo výroku o odmietnutí dovolania a pomerom hlasov 2 : 1 vo výroku o trovách konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.